

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Стратегія розвитку вищої освіти України на 2022-2032 роки: стан і перспективи

Олег Шаров

директорат фахової передвищої, вищої освіти

Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+

XI Міжнародна науково-практична конференція «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ. ВІДНОВЛЕННЯ: ВИКЛИКИ, ПІДХОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ», 8 листопада 2022 р.

КОНТЕКСТ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

2014- 2019	Повернення до базових концептів модернізації вищої освіти в Європі (університетська автономія, забезпечення якості, трициклова вища освіта, ЄКТС, мобільність, визнання кваліфікацій)
2020- 2025	Переосмислення ролі та завдань ЗВО для економіки, держави та суспільства (національна система кваліфікацій, наука та атестація, «регульовані» професії - ЄДКІ, освіта дорослих, реформа управління та фінансування, цифровізація, модернізація мережі тощо)
Перспек тива	Включення у світовий мейнстрім прагнення до зразковості та досконалості університетів

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ на 2022-2032 РОКИ

- ✓ Затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р (готувалась з літа 2020 року)
- ✓ Одночасно затверджений Операційний план реалізації у 2022-2024 роках
- ✓ Ключові цілі актуальні, кроки та строки – не завжди

СТРАТЕГІЯ: **ВІЗІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ** -

- 1) конкурентоспроможна та соціально відповідальна
- 2) має високу довіру в суспільстві
- 3) формує фаховий та науково-освітній потенціал країни через реалізацію якісних освітніх програм, дослідження і соціальні проєкти
- 4) інтегрована у європейський освітній та дослідницький простори
- 5) демонструє динамічний розвиток інституцій та академічних спільнот на принципах академічної свободи, університетської автономії, доброчесності та інклюзивності

РИЗИКИ НА ШЛЯХУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

- ✓ Популізм у політиці, консерватизм і патерналізм в академічній спільноті
- ✓ Пріоритетність документа про вищу освіту над знаннями для значної частини в цілому освіченого суспільства
- ✓ Недостатня інституційна спроможність державного управління та бюджетні обмеження

КОНТЕКСТ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

<p>2014- 2021</p>	<p>Повернення до базових концептів модернізації вищої освіти в Європі (університетська автономія, забезпечення якості, трициклова вища освіта, ЄКТС, мобільність, національна система кваліфікацій, «регульовані» професії, освіта дорослих, цифровізація)</p>
<p>2022- 2025</p>	<p>Війна та перший етап повоєнного відновлення, підготовка до вступу в ЄС, кінець пострадянського періоду, транзит з «сірої зони» до «західного світу»</p>
<p>Перспек тива</p>	<p>Включення у світовий мейнстрім прагнення до зразковості та досконалості університетів</p>

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ – ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ Багато освітян та студентів втратили доступ до свого місця роботи та навчання (зруйновані заклади, пошкоджена інфраструктура, за кордоном, в окупації). Існує ризик втрати цих людей для системи ВО України
- ✓ Недостатній рівень інтеграції у світову та європейську системи ВО, бар'єри до залучення іноземних викладачів та іноземних студентів або стажування в Україні за програмами академічної мобільності

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ – ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ В Україні відсутня практика здобуття вищої освіти за індивідуальною освітньою траєкторією, яка б надавала можливість збільшувати або зменшувати час навчання
- ✓ Мережа ЗВО є неефективною та не відповідає фінансовим спроможностям держави до її підтримки, післявоєнним потребам України та регіонів з урахуванням наслідків війни з росією, зміни у чисельності населення, релокації бізнесів

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ – ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ Інфраструктура ЗВО: стан навчальних приміщень з урахуванням потреб інклюзивності, застарілість лабораторного дослідницького обладнання
- ✓ Низький рівень фінансової автономії ЗВО заважає оперативно розпоряджатись наявними коштами та майном, встановлювати власні системи оплати праці, вести гнучку цінову політику основних і додаткових послуг, залучати інвестиції від бізнесу та гранти від фондів

КЛЮЧОВІ МОЖЛИВОСТІ – ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ Інтернаціоналізація закладів вищої освіти (наукових установ) через розширення можливостей участі в міжнародних проєктах і програмах ЄС та інших країн, залучення іноземних студентів і викладачів, дослідників
- ✓ Підтримка активної частини освітянського середовища прогресивних змін
- ✓ Гармонізація законодавства України із законодавством та практиками країн ЄС (ОЕСР) у сфері вищої освіти

КЛЮЧОВІ ОБМЕЖЕННЯ – ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ Війна триває, повний перелік втрат та наслідків наразі непередбачуваний
- ✓ У післявоєнний період мають бути враховані впливові зміни економічної, соціальної, демографічної та міграційної реальності в Україні та світі
- ✓ Вища освіта не зможе досягти поставлених цілей без докорінної модернізації шкільної освіти, передусім запровадження профільної старшої школи

ОСВІТЯНИ ТА ВІЙНА: ПРІОРИТЕТИ

- ✓ Сприяння обороні України, всебічна підтримка працівників та здобувачів освіти, які зі зброєю в руках встали на захист Батьківщини!
- ✓ Безпечне освітнє середовище та безпека учасників освітнього процесу, підтримка мешканців окупованих територій та зруйнованих громад
- ✓ Пристосування освітнього процесу до умов воєнного часу – **ключове мобілізаційне завдання освітньої галузі**

ОСВІТЯНИ ТА ВІЙНА: ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

- ✓ Безпека учасників освітнього процесу, безпечний освітній процес, але не скасування чи імітація освітнього процесу
- ✓ Повернення до аудиторій та лабораторій при дотриманні вимог безпеки, крім зони артилерійських обстрілів
- ✓ Межа наповненості приміщень = місткість укриттів
- ✓ Змінний режим у найбільш широкому розумінні
- ✓ Забезпечення якості фахової передвищої освіти
- ✓ Готовність до роботи в умовах енергетичних обмежень

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ: ОСІНЬ 2022 РОКУ

- ✓ **ЕФЕКТИВНІСТЬ:** Ефективне управління в системі ВО
- ✓ **ДОВІРА:** Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності ЗВО
- ✓ **ЯКІСТЬ:** Забезпечення якісної, конкурентоспроможної та доступної ВО з урахуванням Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в ЄПВО
- ✓ **ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ:** Інтернаціоналізація ВО країни
- ✓ **ПРИВАБЛИВІСТЬ:** Привабливість ЗВО для навчання та академічної кар'єри
- ✓ **ВІДНОВЛЕННЯ:** Відновлення потенціалу ВО; забезпечення прав і свобод громадян, поновлення ЗВО після окупації

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
ГОТОВИЙ ВІДПОВІСТИ НА ВАШІ ЗАПИТАННЯ